

Tehillim and the Jewish-Christian debate/ Noa Oman

1. מדרש שוחר טוב א: ומי הוא המשובח שבנביאים, והמשובח שבמלכים? המשובח שבנביאים זה משה, שנאמר (שמות יט, ג): "וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים". המשובח שבמלכים, זה דוד. את מוצא, כל מה שעשה משה עשה דוד. משה הוציא את ישראל ממצרים, ודוד הוציא את ישראל משעבוד גליות. משה עשה מלחמה בסיחון ועוג, ודוד עשה מלחמה כל סביביו, שנאמר (שמ"א כה, כח): "כִּי מִלְחָמוֹת ה' אֱלֹהִים (הוא) נִלְחָם". --- משה נתן חמשה חומשי תורה לישראל, ודוד נתן חמשה ספרים שבתהלים לישראל: "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ" (תהלים א, א), ו"אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל" (שם מא, ב), "מִזְמוֹר לְאַסָּף" (תהלים עג, א), "תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה" (תהלים צ, א), "יֵאמְרוּ גְאוּלֵּי ה'" (תהלים קז, ב). משה בירך לישראל ב"אֲשֶׁרִי", ודוד בירך "את ישראל ב"אֲשֶׁרִי".
2. בבלי פסחים קיז ע"א: ר' מאיר אומר כל תושבחות האמורות בספר תהלים כלן דוד אמרן שנאמר (תהלים עב, כ) כָּלוּ תְּפִלוֹת דָּוִד בֶּן יִשָּׁי אֵל תִּיקָרִי כְּלוּ אֵלָּא כָּל אֵלֹּ.

It was taught in a *baraita* that Rabbi Meir would say: **All the praises stated in the book of Psalms were recited by David, as it is stated:** "The prayers of David, son of Yishai, are ended [*kalu*]" (Psalms 72:20). Do not read *kalu*; rather, read *kol elu*, **all of these**, which indicates that the entire book of Psalms consists of the prayers of King David

3. בבלי בבא בתרא יד ע"ב-טו ע"א: דוד כתב ספר תהלים ע"י עשרה זקנים: ע"י אדם הראשון, על ידי מלכי צדק, ועל ידי אברהם, וע"י משה, ועל ידי הימן, וע"י ידותון, ועל ידי אסף ועל ידי שלושה בני קורח.

David wrote the book of **Psalms by means of ten elders of previous generations, assembling a collection that included compositions of others along with his own. He included psalms authored by** Adam the first man, by Melchizedek king of Salem, and by Abraham, and by Moses, and by Heman, and by Jeduthun, and by Asaph, and by the three sons of Korah____

4. מדרש שיר השירים רבה פרשה ד פסקא ד: "...בנוי לתלפיות". מהו לתלפיות? ספר שאמרו לו פיות הרבה. **עשרה בני אדם אמרו ספר תהלים:** אדם הראשון, ואברהם, משה, ודוד, ושלמה. על אילין חמישה לא איתפלגון, אילין חמישה אחרנייתא מאן אינון. רב ורבי יוחנן רב אמר: אסף, והימן, וידותון, ושלושה בני קרח, ועזרא...

5. מזמור ב

א לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וְלֵאמֹר יִהְיֶה רִיק:

1Why have nations gathered and [why do] kingdoms think vain things?

2Kings of a land stand up, and nobles take counsel together against the Lord and against His anointed?

ב יתִיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ:

3"Let us break their bands and cast off their cords from us."

ג נִנְתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵינוּ:

4He Who dwells in Heaven laughs; the Lord mocks them.

ד יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק ה' יִלְעַג לָמוֹ:

5Then He speaks to them in His wrath; and He frightens them with His sore displeasure.

ה אַז יִדְבֹר אֱלִימוֹ בְּאַפוֹ וּבְחִירוֹנוֹ יִבְהַלְמוּ:

6"But I have enthroned My king on Zion, My holy mount."

ו וְאֲנִי נִסְכַּתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַר קֹדֶשִׁי:

7I will tell of the decree; The Lord said to me, "You are My son; this day have I begotten you."

ז אֲסַפְּרָה אֶל חֹק ה' אֶמַר אֱלִי בְנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדָתִיךָ:

8Request of Me, and I will make nations your inheritance, and the ends of the earth your possession.

ח שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתְךָ וְאַחֲזִיתְךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ:

9You shall break them with an iron rod; like a potter's vessel you shall shatter them."

ט תִּרְעַם בְּשִׁבְטְךָ בְּרֹזֶל כְּכִלִּי יוֹצֵר תִּנְפֹּצֻם:

10And now, [you] kings, be wise; be admonished, [you] judges of the earth.

י וְעַתָּה מְלָכִים הִשְׁכִּילוּ הוֹסְרוּ שִׁפְטֵי אֶרֶץ:

11Serve the Lord with fear, and rejoice with quaking.

יא עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה וּגִילוֹ בְּרַעְדָּה:

12Arm yourselves with purity lest He become angry and you perish in the way, for in a moment His wrath will be kindled; the praises of all who take refuge in Him.

יב נִשְׁקֹוּ בָרָץ וְנִצְנֹף וְתִאֲבָדוּ דֶּרֶךְ כִּי יִבְעַר כְּמַעַט אַפּוֹ אֲשֶׁר־כָּל חוֹסֵי בוֹ:

מזמור ב- בבלי ברכות ז ע"ב: ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי קשה 6.

תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת **גוג ומגוג** שנאמר (תהלים ג, א)

"מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו" וכתוב בַּתְּרִיָּה (תהלים ג, ב) "ה' מה רבו

צרי רבים קמים עלי" ואילו גבי מלחמת גוג ומגוג כתיב (תהלים ב, א) "למה רגשו

גוים ולאומים יהגו ריק" ואילו מה רבו צרי לא כתיב: "מזמור לדוד בברחו מפני

...!אבשלום בנו", "מזמור לדוד"?! "קינה לדוד" מיבעי ליה

The existence of **wayward** children in a person's home is more troublesome than the war of **Gog and Magog**, the ultimate war, the climax of the travails of Messianic times. As it is stated: "A Psalm of David, when he fled from his son,

Absalom” (Psalms 3:1). And it is written thereafter: “Lord, how numerous are my enemies, many have risen against me” (Psalms 3:2

- רש"י (ב, א): למה רגשו גוים. רבותינו דרשו את הענין על מלך המשיח ולפי משמעו יהיה נכון לפותרו על דוד עצמו, כענין שנאמר: (שמ"ב ה, ז) וישמעו פלשתים כי משחו ישראל את דוד למלך עליהם ויקבצו פלשתים את מחניהם ונפלו בידו, ועליהם אמר למה רגשו גוים ונתקבצו כולם

Why have nations gathered: Our Sages (Ber. 7b) expounded the passage as referring to the King Messiah, but according to **its apparent meaning, it is proper to interpret it as referring to David himself**, as the matter is stated (II Sam. 5:17):

- רש"י (ב, א. מהדורת מאהרשען): למה רגשו גוים. רבותינו דרשו את הענין על מלך המשיח ולפי משמעו **ולתשובת המינים** נכון לפותרו על דוד עצמו לענין (שנאמר וישמעו פלשתים (שמ"ב ה, ז).

1. רד"ק (ב, א): ... וזה המזמור חברו ואמרו דוד בתחלת מלכותו שנתקבצו עליו הגוים כמו שנאמר (שמואל ב ה ז): וישמעו פלשתים כי משחו את דוד למלך על ישראל ויעלו כל פלשתים לבקש את דוד. וזה שאמר: למה רגשו, שכל הפלשתים עלו. ורגשו ענין קבוץ והמון רב...

... David composed and recited this Psalm in the opening of his reign, when the nations were gathered against him, as it is said (2 Sam. 5:17) "and when the Philistines heard that they had anointed David king over Israel all the Philistines went up to seek David." And this is his meaning in saying Why do they tumultuously assemble (רגשו)? because all the Philistines had come up. And רגשה has the sense of gathering and great multitude...

2. היום ילדתיך: היום שנמשח הוא היום שלקחו האל לו לבן, כמו שאמר (שמואל א טז א) לי מלך. ואמר: היום ילדתיך, כי אותו היום נולדה בו רוח אלהים כמו שכתוב (שמואל א ט זיג) ותצלח רוח ה' אל דוד מהיום ההוא ומעלה. ומהיום ההוא ומעלה אמר שירים ומזמורים ברוח הקדש שנולדה לו ונאצלה עליו מהאל. וכן רוח גבורה... נוספה בו מהיום ההוא ומעלה

This day I gave birth to you: – The day when he was anointed was the day God took him to Himself for a son, as it says (1 Sam. 16:1), "to

Me a king." And he says, This day have I begotten thee, for on that day there was born in him the spirit of God, as is written (1 Sam. 16:13), ותצלח רוח ה' אל דוד מהיום ההוא ומעלה. "And the spirit of the Lord came mightily upon David from that day and onward...

3. רד"ק הארוך (ספר הברית), (ב.ז.): והנוצרים מפרשים אותו על ישו, והפסוק אשר מביאים ראיה ממנו ועושים בו סמך לטעותם הוא להם למכשול; והוא: "ה' אמר אלי בני אתה" (ז). כי אם יאמרו לך הוא היה בן האל, אמור להם: כי לא ייתכן לומר בן האל על בשר ודם, כי הבן הוא ממין האב. כי לא ייתכן שתאמר הסוס הזה בן ראובן.

... ואם כן האלוה שאתם אומרים ואתם קוראים לו אב ובן ורוח הקודש, החלק שאתם קוראים לו אב קודם לחלק האחר שאתם קוראים בן. כי אם היו כל זמן שניהם כאחד היו קוראים להם אחים תאומים, ולא תקראו להם אב ובן, ולא יולד וילוד; כי היולד קדם לילוד בלי ספק. ... אמור להם כי לא נוכל לדבר על האל יתברך אלא על דרך משל, כמו שנאמר עליו: "פי ה'", "עיני ה'", "אזני ה'" והדומה להם. וידוע הוא שאינו אלא על דרך משל. וכן הוא על דרך משל כשאמר "בן אלוהים", "בני אלוהים"; כי מי שעושה מצוותיו ושליחותו קוראים לו בן כמו שהבן עושה מצות האב. לפיכך-קרא לכוכבים בני אלוהים, כמו "ויריעו כל בני אלוהים" (איוב לח, ז).

"שאל ממני ואתנה גויים נחלתך" (תהילים ב, ח)

Request of Me, and I will make nations your inheritance, and the ends of the earth your possession.

—איך ישאל הבן מהאב, והלא הוא אלוה כמוהו ויש לו כוח בגויים ובאפסי ארץ כמוהו? ועוד: קודם השאלה לא היו גם כן גויים נחלתו, אם כן קצר כוח האלוה מתחילתו ואחר כך גדל כוחו? וזה לא יאמר באלוה?
ואם יאמרו לך: כנגד הבשר יאמר...

לא היה זה, כי הבשר לא היה לו מלכות ולא שום שלטונות על גוי מהגויים, אבל היה נבזה תואר בזוי, שפל, מחפיר, מאוס, מתועב. עוד כל ימי חיותו. ואם יאמרו לך, כי על **האמונה** אמר שקיבלו אמונתו, אמור להם: הנה רוב העולם—בין יהודים בין ישמעאלים—שלא קיבלו אמונתו. הנה הוריתיך מה שתשיב להם בזה המזמור ואתה תוסיף מדעתך כפי אלה הדברים. ואם ישאלו ממך פירוש, תפרשנו על אחד משני פנים, איזה שתבחר, או על דוד או על מלך המשיח, כמו שפירשתי לך.

4. מזמור כא:

- א** למנצח מזמור לדוד: **1**For the conductor, a song about David.
- ב** ה' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה (יגיל) [יגל] מאד: **2**O Lord, may the king rejoice with Your strength, and how greatly does he exult with Your salvation!
- ג** תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו בל מנעת סלה: **3**You gave him his heart's desire, and the speech of his lips You have never withheld.
- ד** כי תקדמנו ברכות טוב תשית לראשו עטרת פז: **4**For You have preceded him with the blessings of the good man; You have placed a gold crown on his head.
- ה** חיים שאל ממך נתתה לו ארך ימים עולם ועד: **5**He asked You for life; You gave it to him, length of days forever and ever.
- ו** גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשנה עליו: **6**His glory is great in Your salvation; majesty and beauty You place upon him.
- ז** כי תשיתו ברכות לעד תחדהו בשמחה את פניה: **7**For You make him blessings forever; You shall make him happy with joy before You.
- ח** כי המלך בטח בה' ובחסד עליון בל ימוט: **8**For the king trusts in the Lord and in the loving-kindness of the Most High, that he should not falter.
- ט** תמצא ידך לכל איביך ומינה תמצא שנאיך: **9**Your hand shall suffice for all Your enemies; Your right hand shall suffice for those who hate You.
- י** תשיתמו כתנור אש לעת פניה ה' באפו יבלעם ותאכלם אש: **10**You shall place them as a fiery furnace at the time of Your anger; may the Lord destroy them with His wrath and may fire consume them.
- יא** פרימו מארץ תאבד וזרעם מבני אדם: **11**You shall destroy their fruit from the earth and their seed from the sons of man.
- יב** כי נטו עליך רעה חשבו מזמה בל יוכלו: **12**For they have directed evil against You; they have devised a plot that they cannot [execute].
- יג** כי תשיתמו שכם; במיתריך תכוון על פניהם: **13**For You shall place them as a portion; with Your bowstrings You shall set [Your arrows] toward their faces.
- יד** רומה ה' בעזך נשירה ונזמרה גבורתך: **14**Exalt Yourself, O Lord, with Your strength; let us sing and chant of Your might.

5. **מזמור כא: רש"י (ב)** בעזך ישמח מלך. רבותינו פתרוהו על מלך המשיח ונכון הדבר

לפותרו עוד על דוד עצמו לתשובת אחרים שדרשו בו...

6. **רש"י (ב) מהדורת מאהרשען:** בעזך ישמח מלך. רבותינו פתרוהו על מלך המשיח

ונכון הדבר לפותרו על דוד עצמו לתשובת המינים שפקרו בו.

may the king rejoice with Your strength: Our Rabbis (Mid. Ps. 21:1)

interpreted it as referring to the King Messiah, but the matter may correctly be interpreted further as referring to David himself, in order to refute

(להפריך)the sectarians....

1. רד"ק הארוך (בריקנשטיין), (כא, א): למנצח מזמור לדוד: גם זה המזמור נאמר על

דוד; ויש אומרים (בעל התרגום, שוחר טוב וזולתם): שנאמר על המלך המשיח...

והנוצרים מפרשים אותו על יסו; ואתה תשיב להם בכל פסוק ופסוק. ה' בעזך ישמח

מלך: כי בלא עז האב לא יהיה עז לבן, ואם הוא חלש אינו אלוהי.

חיים שאל ממך נתתה לו ארך ימים עולם ועד (פסוק ה)

:5 He asked You for life, You gave it to him, length of days forever and ever.

אם על הבשר לא האריך ימים, ואם על האלהות מה נתן לו? הלא כבר היו לו?

פסוק ח: כי-המלך בטח בה' ובחסד עליון בל-ימוט:

8: For the king trusts in the Lord and in the loving-kindness of the Most High

, that **he should not falter**

כי המלך בטח בה', אם על האלהות אין צורך לו לבטוח באחר, ואין צורך לו לחסד עליון שלא ימוט, ואם על הבשר הרי נמוט, ותלוהו על המוט! וכן כל דברי המזמור.